

PERSPECTIVE EDUCATIONALE DIGITALE

NR. 3 APRILIEE 2026

Nr. 3. Aprilie 2026

www.red-digitala.ro

ISSN 3119-9453 / ISSN-L 3119-9453.

Redacția:

- **Coordonator editorial:** Roșu Constantin
- **Redactor:** Vasilescu Ioan
- **Consilier editorial:** Anișoara Paraschiv
- **Contact:** contact@red-digitala.ro | www.red-digitala.ro
- **Tehnoredactare:** Roșu Constantin.

Cuprins

Editorial - Educația între tehnologie și umanitate: echilibrul necesar	3
Mai știm ce evaluăm? Școala în era inteligenței artificiale.....	5
RED 1 – Ecosistemele acvatice: viața în ape.....	8
Ziua Vrăbiușelor – un pretext educațional pentru explorarea biodiversității urbane	12
RED 2 – Schimbările climatice și resursele de apă.....	15
Interviul revistei	20
Rolul jocului didactic în dezvoltarea empatiei și reducerea conflictelor	23
RED 3 – Calitatea apei și impactul asupra organismelor vii	26
NOUTĂȚI.....	34
Reglementarea utilizării inteligenței artificiale în educație (Europa)	34
Instrumentul digital al lunii.....	37
MagicSchool AI – asistentul digital al profesorului	37
În loc de concluzie	40
Contact	41

Editorial - Educația între tehnologie și umanitate: echilibrul necesar

Prof. Constantin Roșu, Colegiul Național „Ștefan cel Mare” Târgu Neamț

În tot mai multe săli de clasă, o întrebare apare, explicit sau nu, în mintea profesorului: Cât de mult este prea mult când vine vorba de tehnologie?

Nu mai discutăm despre dacă folosim sau nu instrumente digitale. Discuția s-a mutat deja într-o altă etapă: cum le folosim fără să pierdem esențialul. Pentru că, în ritmul actual, există riscul ca eficiența să devină mai importantă decât înțelegerea, iar viteza mai importantă decât profunzimea.

Astăzi, un exercițiu poate fi generat în câteva secunde. Un eseu poate fi construit rapid. Un test poate fi corectat instant. Inteligența artificială promite exact ceea ce sistemul educațional a căutat mult timp: rapiditate, personalizare, accesibilitate.

Și totuși, în mijlocul acestei eficiențe, apare o tensiune reală: unde se poziționează profesorul? Dar elevul?

Educația nu a fost niciodată doar despre răspunsuri corecte. A fost despre drum, despre ezitare, despre întrebări formulate greșit și reformulate mai bine. A fost despre relație. Despre acel moment în care un elev înțelege pentru că cineva i-a explicat altfel, nu pentru că a primit răspunsul imediat.

Tehnologia nu elimină aceste lucruri, dar le poate estompa dacă nu este folosită cu discernământ. De aceea, miza nu este integrarea digitalului, ci echilibrul.

Profesorul nu devine redundant într-o lume a inteligenței artificiale. Dimpotrivă. Rolul său devine mai complex: nu doar să transmită informație, ci să filtreze, să contextualizeze, să pună întrebări relevante și să dezvolte gândirea critică.

Elevul, la rândul lui, are mai multe resurse ca niciodată, dar și mai multe tentații de a ocoli procesul real de învățare. A învăța nu înseamnă doar a ajunge la rezultat, ci a construi sens. Iar acest lucru nu poate fi externalizat complet niciunei aplicații.

În acest context, școala se află într-un punct de echilibru fragil. Între tradiție și inovație. Între profunzime și viteză. Între relația directă și medierea digitală.

Acest număr al revistei noastre propune o reflecție asupra acestui echilibru. Nu dintr-o perspectivă teoretică, ci una practică, ancorată în realitatea clasei. De la utilizarea inteligenței artificiale până la teme esențiale precum apa și schimbările climatice, toate materialele converg spre aceeași idee: tehnologia are sens doar atunci când servește învățării autentice.

Prin resursele și exemplele prezentate, ne dorim să oferim nu doar instrumente, ci repere. Nu doar soluții rapide, ci direcții de gândire.

Pentru că, dincolo de orice platformă, aplicație sau algoritm, educația rămâne un act profund uman.

Iar echilibrul dintre tehnologie și umanitate nu este ceva ce se atinge o dată pentru totdeauna. Este o construcție continuă, realizată în fiecare lecție, în fiecare decizie didactică, în fiecare interacțiune cu elevii.

Aceasta este, poate, adevărata provocare a prezentului. Și, în același timp, cea mai importantă oportunitate.

Mai știm ce evaluăm? Școala în era inteligenței artificiale

Autor: Prof. Ana Petrescu

Rezumat:

Integrarea inteligenței artificiale în educație aduce beneficii evidente, dar ridică și o problemă esențială: mai reflectă evaluarea școlară nivelul real de înțelegere al elevilor? Articolul analizează impactul AI asupra evaluării, riscurile asociate și direcțiile necesare pentru adaptarea practicilor didactice.

Introducere

În ultimii ani, dezvoltarea accelerată a inteligenței artificiale a schimbat profund modul în care elevii accesează și utilizează informația. Instrumente capabile să genereze texte, să rezolve probleme sau să ofere explicații detaliate sunt astăzi la îndemâna oricui.

În acest context, una dintre cele mai importante întrebări pentru profesori nu mai este legată de predare, ci de evaluare: **în ce măsură rezultatele elevilor reflectă cu adevărat ceea ce știu și înțeleg?**

Dacă până de curând evaluarea era considerată un reper relativ stabil, astăzi ea devine un teritoriu în transformare, în care metodele tradiționale nu mai oferă întotdeauna rezultate relevante.

Ce poate face inteligența artificială în evaluare

Inteligența artificială oferă oportunități reale pentru eficientizarea evaluării. Printre cele mai importante avantaje se numără:

- generarea rapidă de itemi de evaluare (teste, grile, exerciții deschise);
- adaptarea nivelului de dificultate în funcție de elev;
- oferirea de feedback imediat;
- economisirea timpului profesorului în corectare și analiză.

Aceste funcționalități pot contribui la o evaluare mai dinamică și mai flexibilă, permițând profesorului să se concentreze mai mult pe procesul de învățare decât pe sarcinile administrative.

Totuși, eficiența tehnologică nu garantează automat și validitatea pedagogică.

O problemă emergentă: evaluarea devine fragilă

Accesul facil la inteligența artificială schimbă modul în care elevii rezolvă sarcinile școlare. În multe situații, răspunsurile pot fi generate rapid, corect din punct de vedere formal, dar fără o înțelegere reală în spate.

Apare astfel o problemă majoră: *evaluarea poate măsura produsul final, dar nu și procesul care a dus la acel rezultat.*

Consecințele sunt semnificative:

- elevii pot obține rezultate bune fără a stăpâni conținutul;
- profesorii pot supraestima nivelul real de pregătire;
- se creează o *iluzie a competenței*;
- motivația pentru învățare autentică poate scădea.

În acest context, nu elevii sunt problema, ci cadrul evaluativ care nu mai corespunde realității actuale.

Regândirea evaluării: de la rezultat la proces

În fața acestor schimbări, evaluarea trebuie regândită. Accentul nu mai poate fi pus exclusiv pe produsul final, ci pe modul în care elevul ajunge la acesta.

Se conturează câteva direcții clare:

- evaluarea capacității de *explicare și argumentare*, nu doar de răspuns;
- integrarea activităților realizate în clasă, sub observația profesorului;
- utilizarea sarcinilor aplicative, care presupun interpretare și decizie;
- combinarea evaluării scrise cu cea orală.

În acest nou cadru, devine esențială verificarea *gândirii*, nu doar a rezultatului.

Rolul profesorului: evaluator al procesului de învățare

Inteligența artificială nu elimină rolul profesorului, ci îl transformă.

Profesorul devine:

- un observator al modului în care elevul gândește;
- un ghid în dezvoltarea raționamentului;
- un evaluator al progresului, nu doar al performanței punctuale.

Această schimbare presupune o mutare de accent: de la „ce știe elevul” la „*cum ajunge să știe*”.

În acest sens, interacțiunea directă, întrebările deschise și dialogul didactic capătă o importanță mai mare decât în trecut.

Recomandări pentru practică

Pentru a adapta evaluarea la noile realități, profesorii pot aplica câteva strategii simple:

- alternarea evaluărilor tradiționale cu activități realizate în clasă;
- solicitarea de explicații și justificări pentru răspunsuri;
- utilizarea evaluărilor orale sau a discuțiilor ghidate;
- formularea unor sarcini care presupun aplicare, nu reproducere;
- folosirea inteligenței artificiale ca instrument didactic, nu ca substitut.

Schimbarea nu trebuie să fie bruscă, ci progresivă, construită prin adaptări succesive.

Concluzii

Inteligența artificială nu anulează evaluarea școlară, dar o obligă să evolueze.

Metodele tradiționale, bazate exclusiv pe produsul final, devin insuficiente într-un context în care răspunsurile pot fi generate cu ușurință. În schimb, evaluarea centrată pe proces, pe gândire și pe înțelegere devine esențială.

În acest peisaj, profesorul nu își pierde rolul, ci îl redefinește. El rămâne garantul unei evaluări autentice, capabile să reflecte nu doar ceea ce elevul produce, ci ceea ce înțelege cu adevărat.

Întrebarea nu este dacă evaluarea se va schimba, ci *cât de repede reușim să o adaptăm*.

Integrarea acestor instrumente digitale îi transformă în biologi exploratori, iar profesorul devine facilitator al cunoașterii. Platforma RED Digitală susține acest demers, oferind profesorilor resurse adaptabile și ușor de diseminat în orice clasă.

RED 1 – Ecosistemele acvatice: viața în ape

Autor: Prof. Violeta Roșu

Școala Gimnazială Bălțătești, jud. Neamț

Nivel: Gimnaziu (clasa a V-a / a VI-a)

Disciplina: Geografie / Biologie (interdisciplinar)

Competențe vizate

- Identificarea principalelor tipuri de ecosisteme acvatice;
 - Descrierea relațiilor dintre organismele vii și mediul de viață;
 - Analiza impactului activităților umane asupra mediului acvatic;
 - Utilizarea resurselor digitale pentru învățare și explorare.
-

Obiective operaționale

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- să enumere tipurile de ape (râuri, lacuri, mări, oceane);
 - să identifice plante și animale specifice mediului acvatic;
 - să explice, simplificat, un lanț trofic acvatic;
 - să recunoască efectele poluării apei;
 - să realizeze o schemă digitală a unui ecosistem acvatic.
-

Resurse necesare

- calculator / laptop / tabletă;
 - videoproiector;
 - conexiune la internet;
 - aplicații digitale (la alegere): Genially / Canva / Padlet;
 - imagini și videoclipuri cu ecosisteme acvatice.
-

Desfășurarea activității

1. Moment introductiv (5–7 min)

Profesorul pornește de la o întrebare provocatoare:

„Ce forme de viață există într-un lac sau într-un ocean?”

Se prezintă imagini sugestive (recif de corali, râu, lac) și se discută:

- diversitatea vieții în apă;
 - diferențe între ape dulci și ape sărate.
-

2. Dobândirea cunoștințelor (15–20 min)

Se explică, cu suport vizual:

- tipuri de ecosisteme acvatice:
 - ape curgătoare (râuri);
 - ape stătătoare (lacuri);
 - ape marine (mări și oceane);
 - componentele ecosistemului:
 - factori abiotici (apă, lumină, temperatură);
 - factori biotici (plante, animale);
 - exemple de viețuitoare:
 - plante acvatice (alge, stuf);
 - animale (pești, amfibieni, păsări);
 - lanț trofic simplu:
 - alge → pește mic → pește mare → pasăre
-

3. Activitate practică (15–20 min)

Elevii lucrează pe grupe.

Sarcină:

Realizați un „mini-ecosistem acvatic” în format digital (Genially / Canva), care să conțină:

- tipul de apă ales;
- minimum 3 viețuitoare;
- un lanț trofic;
- un factor de poluare și efectul acestuia.

Rezultat:

- un poster digital / schemă vizuală;
 - prezentare scurtă (1–2 minute / grup).
-

4. Fixare și evaluare (10 min)

Metode:

- întrebări orale rapide;
- completarea unui exercițiu:

„Ce se întâmplă dacă dispare o verigă din lanțul trofic?”

Alternativ:

- quiz digital (Kahoot / Wordwall).
-

Evaluare

- observarea participării elevilor;
 - analiza produsului digital realizat;
 - capacitatea de explicare a relațiilor din ecosistem;
 - corectitudinea informațiilor.
-

Extensii / Activități suplimentare

- realizarea unui jurnal digital: „Viața într-un lac”;
 - studiu de caz: poluarea unui râu din România;
 - dezbateri: „Cum putem proteja apa?”.
-

Valoare educațională

Această resursă dezvoltă:

- gândirea sistemică (relații între elemente);
- conștientizarea problemelor de mediu;
- competențele digitale;
- capacitatea de lucru în echipă.

Concluzie

Ecosistemele acvatice oferă un context ideal pentru învățarea interdisciplinară, combinând observația, explicația și activitatea practică. Prin utilizarea resurselor digitale, lecția devine mai vizuală și mai accesibilă, iar elevii înțeleg mai ușor legătura dintre natură și activitatea umană.

Ziua Vrăbiuțelor – un pretext educațional pentru explorarea biodiversității urbane

Prof. Dumitrescu Daniela, Craiova

Rezumat

Ziua Vrăbiuțelor, celebrată anual pe 20 martie, oferă un context educațional valoros pentru abordarea interdisciplinară a temelor legate de biodiversitate, urbanizare și dezvoltare durabilă. Articolul propune integrarea acestui eveniment în activități didactice adaptate învățământului preuniversitar, cu accent pe observație directă, investigație și formarea atitudinilor responsabile față de mediu.

Mic și esențial: Vrăbiuța de casă, obiect al studiului biodiversității de lângă noi (sursa: Kurt Bouda de la Pixabay)

1. Introducere

În contextul actual al transformărilor accelerate ale mediului urban, biodiversitatea devine un subiect tot mai relevant în educație. Deși adesea ignorate, speciile comune pot oferi indicii importante despre starea ecosistemelor. Un exemplu elocvent este vrăbia de casă, specie odinioară omniprezentă în așezările umane, dar aflată astăzi în declin în numeroase regiuni.

Ziua Vrăbiuțelor reprezintă o oportunitate didactică de a aduce în prim-plan relația dintre om și mediul înconjurător, într-un mod accesibil și ancorat în realitatea cotidiană a elevilor.

2. Context ecologic și geografic

Declinul populațiilor de vrăbii este asociat cu o serie de factori specifici mediului urban:

- modernizarea construcțiilor (care elimină spațiile de cuibărit)
- reducerea spațiilor verzi
- utilizarea pesticidelor
- diminuarea resurselor de hrană

Din perspectivă geografică, aceste transformări reflectă procese mai ample, precum urbanizarea și modificarea peisajelor antropice. Astfel, vrabia devine un indicator al calității mediului urban.

3. Valențe educaționale

Integrarea temei în activitatea didactică permite dezvoltarea mai multor competențe:

- observarea și descrierea fenomenelor din mediul înconjurător
- analizarea relațiilor dintre om și natură
- utilizarea metodelor simple de investigare (observație, notare, comparare)
- formarea unei atitudini responsabile față de mediu

Tema poate fi abordată interdisciplinar, în cadrul orelor de geografie, biologie sau educație pentru mediu.

4. Propuneri de activități didactice

4.1. Observație de teren

Elevii pot realiza observații în zona școlii sau a locuinței:

- identificarea prezenței vrăbiilor
- observarea comportamentului (hrănire, adăpostire)
- notarea condițiilor de mediu

4.2. Studiu comparativ

Se pot analiza diferențele între:

- mediul urban și cel rural
- zonele cu spații verzi și cele intens construite

4.3. Mini-proiect

Realizarea unui proiect cu tema „Biodiversitatea din cartierul meu”, care să includă:

- fotografii
- hărți simple
- concluzii privind prezența speciilor

4.4. Activitate practică

Confecționarea și amplasarea de cuiburi artificiale, urmată de monitorizarea acestora.

5. Impact educațional

Astfel de activități contribuie la:

- apropierea elevilor de natură
- învățarea prin experiență directă
- dezvoltarea spiritului de observație
- conștientizarea problemelor de mediu

În plus, ele pot stimula implicarea comunității și colaborarea între elevi, profesori și părinți.

6. Concluzii

Ziua Vrăbiuțelor nu este doar o simplă celebrare a unei specii, ci un instrument educațional eficient pentru înțelegerea dinamicii mediului urban. Prin valorificarea acestui context, cadrele didactice pot transforma o temă aparent banală într-o lecție relevantă despre echilibru, responsabilitate și sustenabilitate.

Educația pentru mediu începe cu lucruri mici – iar vrabia poate deveni un simbol puternic al acestei schimbări.

RED 2 – Schimbările climatice și resursele de apă

Autor: Prof. Mihai Neacșu

Contraste hidrologice: De la ariditate la excedent în contextul schimbărilor climatice (sursa: <https://sph.umich.edu/news/2019posts/stretching-the-field.html>)

Nivel: Liceu (clasele IX–XI)

Disciplina: Geografie / Științe ale mediului (interdisciplinar)

Competențe vizate

- Analiza relației dintre climă și resursele de apă;
 - Interpretarea datelor geografice (hărți, grafice, studii de caz);
 - Identificarea impactului schimbărilor climatice asupra mediului și societății;
 - Formularea unor soluții pentru gestionarea durabilă a apei.
-

Obiective operaționale

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- să explice legătura dintre schimbările climatice și disponibilitatea apei;

- să identifice zonele vulnerabile la secetă sau inundații;
 - să analizeze un studiu de caz (global sau național);
 - să propună soluții pentru utilizarea responsabilă a resurselor de apă;
 - să interpreteze date climatice simple.
-

Resurse necesare

- calculator / laptop;
 - videoproiector;
 - conexiune la internet;
 - hărți climatice și hidrografice;
 - grafice (temperaturi, precipitații);
 - platforme digitale (Google Earth, ClimateCharts, aplicații GIS simple).
-

Desfășurarea activității

1. Moment introductiv (5–7 min)

Profesorul lansează o întrebare:

„Apa va deveni o resursă limitată în viitor?”

Se pornește o scurtă discuție pe baza unor exemple recente:

- perioade de secetă;
 - inundații;
 - variații de temperatură.
-

2. Dobândirea cunoștințelor (15–20 min)

Se prezintă, cu suport vizual:

a) Schimbările climatice – pe scurt

- creșterea temperaturii medii globale;
- modificarea regimului precipitațiilor;
- intensificarea fenomenelor extreme.

b) Impact asupra apei

- scăderea resurselor de apă în zone aride;
- topirea ghețarilor → creșterea nivelului mărilor;
- apariția secetelor prelungite;
- creșterea frecvenței inundațiilor.

c) Distribuția inegală a apei

- regiuni cu deficit (Africa, Orientul Mijlociu);
- regiuni cu excedent (zone temperate umede).

3. Activitate practică (20–25 min)

Elevii lucrează pe grupe.

Sarcină: Studiu de caz

Fiecare grup primește o temă:

- seceta în sudul României;
- inundațiile din Europa Centrală;
- topirea ghețarilor (Alpi / Himalaya);
- criza apei într-o regiune aridă.

Cerințe:

- identificați cauza climatică;
- analizați impactul asupra populației și economiei;
- propuneți minimum 2 soluții;
- realizați un suport vizual (slide / poster digital).

Prezentare:

- 2–3 minute / grup
 - discuție ghidată de profesor
-

4. Fixare și evaluare (10 min)

Metode:

- întrebări aplicative:
„Cum ar afecta agricultura o scădere a precipitațiilor?”
„De ce unele regiuni sunt mai vulnerabile decât altele?”
 - exercițiu:
 - interpretarea unui grafic simplu (temperatură + precipitații)
-

Evaluare

- participarea la activitate;
 - corectitudinea analizei studiului de caz;
 - capacitatea de argumentare;
 - relevanța soluțiilor propuse;
 - utilizarea corectă a datelor geografice.
-

Extensii / Activități suplimentare

- realizarea unui eseu: „Viitorul apei pe Terra”;
 - analiză comparativă între două regiuni climatice;
 - proiect: „Plan de reducere a consumului de apă în școală”.
-

Valoare educațională

Resursa dezvoltă:

- gândirea critică și analitică;
- capacitatea de interpretare a datelor;
- conștientizarea problemelor globale;
- responsabilitatea față de mediu.

Concluzie

Schimbările climatice afectează direct una dintre cele mai importante resurse ale planetei: apa. Înțelegerea acestor procese este esențială pentru formarea unor cetățeni responsabili, capabili să analizeze, să decidă și să acționeze în contextul provocărilor actuale.

Interviul revistei

Profesorul în era inteligenței artificiale: între adaptare și echilibru

Invitat: Dr. Andrei Muntele – specialist în educație digitală și psihopedagogie

Rep.: În ultimii ani, inteligența artificială a intrat tot mai mult în educație. Este aceasta o oportunitate sau o provocare?

Dr. Andrei Muntele: Este, fără îndoială, ambele. Ca oportunitate, inteligența artificială oferă acces rapid la informație, personalizare a învățării și eficientizare a unor sarcini repetitive. Dar, în același timp, este și o provocare majoră, pentru că schimbă modul în care elevii învață și, mai ales, modul în care profesorii trebuie să evalueze.

Rep.: Se vorbește tot mai des despre faptul că elevii folosesc AI pentru teme. Cum ar trebui privit acest fenomen?

Dr. Andrei Muntele: Nu cred că soluția este interzicerea. Ar fi nerealist și ineficient. Elevii vor folosi aceste instrumente, indiferent de restricții. Problema reală este cum îi învățăm să le folosească responsabil.

Mai important decât „a nu folosi” este **a înțelege ce oferă AI și ce nu poate oferi**. Un răspuns generat nu înseamnă automat învățare. Profesorul trebuie să creeze contexte în care elevul să fie pus să explice, să argumenteze, să demonstreze că a înțeles.

Rep.: În acest context, mai este evaluarea tradițională relevantă?

Dr. Andrei Muntele: În forma ei clasică, din ce în ce mai puțin. Testele care verifică doar reproducerea informației devin vulnerabile. Elevii pot ajunge la răspunsuri corecte fără a parcurge procesul de învățare.

De aceea, evaluarea trebuie să se orienteze spre: gândire critică, aplicare, capacitatea de a explica și argumenta.

Este o schimbare de paradigmă, nu doar o ajustare.

Rep.: Cum se schimbă rolul profesorului în această nouă realitate?

Dr. Andrei Muntele: Profesorul devine mai important, nu mai puțin important. Dar rolul său se transformă.

Nu mai este doar o sursă de informație, ci: un ghid al învățării, un facilitator al gândirii, un evaluator al procesului, nu doar al rezultatului.

Într-o lume în care informația este accesibilă instant, valoarea profesorului stă în capacitatea de a da sens acelei informații.

Rep.: Există riscul ca tehnologia să diminueze relația profesor–elev?

Dr. Andrei Muntele: Da, dacă este folosită fără discernământ. Dar, paradoxal, tehnologia poate și să întărească această relație, dacă este integrată corect.

Un profesor care folosește instrumente digitale pentru a înțelege mai bine nevoile elevilor, pentru a le oferi feedback personalizat sau pentru a-i implica activ poate construi relații educaționale mai puternice.

Echilibrul este esențial.

Rep.: Ce ar trebui să facă profesorii care se simt depășiți de aceste schimbări?

Dr. Andrei Muntele: În primul rând, să nu încerce să țină pasul cu totul dintr-o dată. Este imposibil.

Recomand:

- să înceapă cu pași mici;
- să testeze un singur instrument sau o singură metodă;
- să observe ce funcționează la clasă;
- să învețe din experiență, nu doar din teorie.

Adaptarea este un proces, nu un moment.

Rep.: Cum vedeți viitorul educației în contextul inteligenței artificiale?

Dr. Andrei Muntele: Viitorul nu va fi dominat de tehnologie, ci de modul în care oamenii o folosesc.

Educația va deveni mai flexibilă, mai personalizată, dar și mai dependentă de calitatea profesorului. Pentru că, în final, nicio tehnologie nu poate înlocui relația umană, empatia și capacitatea de a inspira.

Cred că direcția corectă este aceasta: *tehnologie cât este nevoie, umanitate cât este posibil.*

Concluzie

Interviul evidențiază o idee esențială: inteligența artificială nu elimină rolul profesorului, ci îl redefinește. Într-o lume în care informația este accesibilă instant, educația devine mai puțin despre acumulare și mai mult despre înțelegere, reflecție și sens.

Rolul jocului didactic în dezvoltarea empatiei și reducerea conflictelor

Fantu Ionica-Mădălina, Școala Gimnazială „Profesor Doctor General Gheorghe V Zaharia”,
Grădinița cu P.N. Nr.2- Popești

Bullying-ul și conflictele interpersonale reprezintă o problemă tot mai frecvent întâlnită în mediul educațional, inclusiv la vârste timpurii. Studiile recente evidențiază importanța dezvoltării competențelor socio-emoționale încă din perioada preșcolară, empatia fiind una dintre cele mai relevante competențe în prevenirea comportamentelor agresive. Lucrarea de față analizează rolul jocului didactic în dezvoltarea empatiei și reducerea conflictelor în grădiniță și ciclul primar, subliniind eficiența metodelor ludice în modelarea comportamentelor prosoziale. Sunt prezentate fundamente teoretice, rezultate ale cercetărilor actuale și exemple de bune practici educaționale.

Cuvinte cheie: joc didactic, empatie, bullying, educație timpurie, dezvoltare socio-emoțională.

Introducere

În contextul actual al educației, se constată o creștere alarmantă a comportamentelor agresive și a situațiilor de conflict între copii, fenomen cunoscut sub denumirea de bullying. Acesta afectează dezvoltarea emoțională, socială și academică a copiilor, având consecințe pe termen lung asupra

adaptării lor școlare și sociale. Prevenirea bullying-ului trebuie să înceapă încă din perioada educației timpurii, când personalitatea copilului se află în plin proces de formare.

Educația formală și non-formală au un rol esențial în dezvoltarea competențelor socio-emoționale, iar jocul didactic reprezintă una dintre cele mai eficiente metode prin care pot fi cultivate empatia, cooperarea și respectul reciproc. Activitățile ludice facilitează învățarea prin experiență directă, oferind copiilor contexte sigure în care pot exersa comportamente pozitive și pot înțelege emoțiile proprii și ale celorlalți.

Jocul didactic-fundament teoretic

Jocul este considerat activitatea fundamentală a copilăriei, având un rol central în dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială. Jocul didactic îmbină dimensiunea recreativă cu cea instructiv-formativă, oferind un cadru organizat pentru transmiterea și consolidarea unor cunoștințe, deprinderi și atitudini.

Cercetările în domeniul educației timpurii arată că activitățile bazate pe joc facilitează dezvoltarea inteligenței emoționale, cresc capacitatea de autoreglare și favorizează apariția comportamentelor prosociale. În acest sens, jocurile dramatice, de rol și de cooperare au un impact semnificativ asupra dezvoltării empatiei și a relațiilor interpersonale sănătoase.

Un studiu recent demonstrează că activitățile ludice de tip dramatic play reduc semnificativ comportamentele agresive și cresc nivelul empatiei la preșcolari, oferind contexte sigure de exprimare emoțională și exersare a relațiilor sociale.

Empatia-competență-cheie în prevenirea conflictelor

Empatia reprezintă capacitatea de a recunoaște, înțelege și împărtăși emoțiile celorlalți. Dezvoltarea empatiei la vârste mici contribuie decisiv la prevenirea comportamentelor agresive și la formarea unor relații armonioase.

Educația emoțională, realizată prin joc și activități interactive, permite copiilor:

- să identifice emoțiile proprii și ale celorlalți;
- să înțeleagă consecințele comportamentelor asupra celor din jur;
- să adopte reacții adecvate în situații conflictuale.

Studiile europene privind jocurile educaționale anti-bullying evidențiază faptul că experiențele ludice care presupun asumarea mai multor roluri cresc nivelul empatiei și al responsabilității sociale.

Rolul jocului didactic în reducerea conflictelor și bullying-ului

Jocul didactic oferă copiilor oportunitatea de a experimenta situații sociale variate, de a rezolva probleme și de a exersa strategii de gestionare a conflictelor. Activitățile de tip cooperativ, dramatizările și jocurile de rol permit simularea unor situații reale, facilitând interiorizarea normelor sociale. În plus, studiile românești subliniază importanța jocurilor emoționale, cu efecte directe asupra scăderii conflictelor și îmbunătățirii climatului educațional.

Concluzii

Jocul didactic reprezintă un instrument educațional esențial în prevenirea bullying-ului și a conflictelor interpersonale. Prin intermediul activităților ludice, copiii își dezvoltă empatia, capacitatea de cooperare și competențele de gestionare a emoțiilor. Integrarea sistematică a jocului didactic în activitățile educaționale contribuie la formarea unui climat educațional pozitiv, sigur și incluziv, favorizând dezvoltarea armonioasă a personalității copilului.

Bibliografie

1. Ionescu, M. (2015). *Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței emoționale la vârsta preșcolară și școlară mică*. Didactic.ro.
2. Srănciulescu, E.(2018). *Sociologia educației*. Iași: Editura Polirom.
3. Pânișoară, G., Pânișoară, I.O. (2019). *Managementul relațiilor interpersonale*. București:Editura Polirom.

RED 3 – Calitatea apei și impactul asupra organismelor vii

Autor: Prof. Adam Cernescu

Nivel: Gimnaziu (clasa a VI-a / a VII-a)

Disciplina: Biologie

Competențe vizate

- Identificarea factorilor care influențează calitatea apei;
 - Explicarea relației dintre mediu și organismele vii;
 - Analiza impactului poluării asupra ecosistemelor;
 - Formarea unui comportament responsabil față de mediu.
-

Obiective operaționale

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- să definească noțiunea de „apă curată” și „apă poluată”;
 - să identifice surse de poluare a apei;
 - să explice efectele poluării asupra organismelor;
 - să interpreteze situații reale;
 - să propună soluții de protecție a apei.
-

Resurse necesare

- imagini / videoclipuri cu ape curate și poluate;
- mostre de apă (opțional);
- fișe de lucru;
- calculator / videoproiector;
- aplicații simple (video, prezentări).

Desfășurarea activității**1. Moment introductiv (5 min)**

Profesorul prezintă două imagini:

- un râu curat
- un râu poluat

Întrebare:

„În care dintre aceste medii ar putea trăi mai multe viețuitoare? De ce?”

2. Dobândirea cunoștințelor (15–20 min)

Se discută:

a) Ce înseamnă apă de calitate?

- limpede, fără substanțe toxice
- bogată în oxigen

b) Surse de poluare:

- deșeuri menajere;
- substanțe chimice;
- agricultură (îngrășăminte);
- industrie.

c) Efecte asupra organismelor:

- scăderea oxigenului → moartea peștilor;
 - dispariția unor specii;
 - dezechilibre în lanțurile trofice;
 - impact asupra sănătății umane.
-

3. Activitate practică (15–20 min)

Sarcină: Analiză de situație

Elevii lucrează pe grupe.

Fiecare grup primește un scenariu:

- râu poluat cu plastic;
- lac afectat de substanțe chimice;
- apă contaminată într-o localitate.

Cerințe:

- identificați tipul de poluare;
 - descrieți efectele asupra organismelor;
 - propuneți 2 soluții;
 - realizați un mini-poster (digital sau pe hârtie).
-

4. Fixare și evaluare (10 min)

- întrebări:
 - „De ce este important oxigenul în apă?”
 - „Cum afectează poluarea lanțul trofic?”
 - exercițiu:
 - completarea unui tabel: cauză – efect – soluție
-

Evaluare

- implicarea în activitate;
- corectitudinea răspunsurilor;
- calitatea soluțiilor propuse;
- prezentarea produsului final.

Extensii / Activități suplimentare

- campanie: „Protejăm apa!”;
 - proiect: reducerea consumului de apă;
 - studiu local (râu/lac din zonă).
-

Valoare educațională

Resursa dezvoltă:

- responsabilitatea ecologică;
 - gândirea critică;
 - capacitatea de analiză;
 - spiritul civic.
-

Concluzie

Calitatea apei influențează direct viața organismelor și echilibrul ecosistemelor. Prin activități practice și exemple reale, elevii înțeleg că protejarea apei nu este doar o problemă de mediu, ci o responsabilitate personală.

RED 4 – Circuitul apei în natură: experiment și simulare digitală

Autor: Prof. Miruna Dragomir

Nivel: Gimnaziu (clasa a V-a / a VI-a)

Disciplina: Geografie / Științe ale naturii

Competențe vizate

- Descrierea proceselor din circuitul apei în natură;
 - Identificarea formelor de transformare a apei;
 - Observarea directă a unui fenomen natural simplu;
 - Utilizarea resurselor digitale pentru învățare.
-

Obiective operaționale

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- să enumere etapele circuitului apei;
 - să explice procesele de evaporare, condensare și precipitații;
 - să observe și să descrie un experiment simplu;
 - să coreleze experimentul cu realitatea din natură;
 - să utilizeze o simulare digitală pentru consolidarea cunoștințelor.
-

Resurse necesare

- un recipient transparent (borcan / caserolă);
- apă;
- folie alimentară;
- o sursă de căldură (soare / lampă);

- cuburi de gheață;
 - calculator / tabletă;
 - videoproiector;
 - acces la simulări video sau aplicații interactive.
-

Desfășurarea activității

1. Moment introductiv (5 min)

Profesorul adresează întrebarea:

„De unde vine ploaia și unde dispare apa după ce cade?”

Se colectează răspunsurile elevilor și se notează ideile principale.

2. Dobândirea cunoștințelor (10–15 min)

Se explică schema circuitului apei:

- **evaporarea** – transformarea apei în vapori;
- **condensarea** – formarea norilor;
- **precipitațiile** – ploaie, ninsoare;
- **surgerea și infiltrarea.**

Se utilizează o schemă vizuală (hartă / animație).

3. Activitate practică – experiment (15–20 min)

Experiment: „Mini-circuitul apei”

Pași:

1. Se toarnă apă într-un recipient transparent;
2. Se acoperă cu folie alimentară;
3. Se așază câteva cuburi de gheață deasupra foliei;
4. Recipientul este expus la o sursă de căldură (soare / lampă).

Observații:

- apar vapori de apă (evaporare);
- se formează picături pe folie (condensare);
- picăturile cad înapoi (precipitații).

Elevii notează observațiile și le corelează cu procesele învățate.

4. Activitate digitală (10–15 min)

Elevii urmăresc o simulare a circuitului apei (video / aplicație interactivă).

Sarcină:

Realizați o schemă digitală simplă care să includă:

- etapele circuitului apei;
- un exemplu din viața reală pentru fiecare etapă.

Instrumente recomandate:

- Canva / PowerPoint / desen digital simplu.
-

5. Fixare și evaluare (10 min)

Metode:

- întrebări orale: „Ce rol are căldura în circuitul apei?”
„Ce s-ar întâmpla dacă evaporarea ar fi foarte redusă?”
 - exercițiu:
completarea unei scheme lacunare.
-

Evaluare

- participarea la experiment;
- corectitudinea observațiilor;

- realizarea schemei digitale;
 - capacitatea de explicare a proceselor.
-

Extensii / Activități suplimentare

- jurnal de observație: „Circuitul apei într-o zi ploioasă”;
 - desen explicativ realizat manual sau digital;
 - discuție: „Cum influențează clima circuitul apei?”.
-

Valoare educațională

Această resursă:

- facilitează învățarea prin experiment;
 - face legătura între teorie și realitate;
 - dezvoltă gândirea logică și observația;
 - integrează elemente digitale într-un mod accesibil.
-

Concluzie

Circuitul apei este unul dintre cele mai importante procese naturale, iar înțelegerea lui devine mult mai eficientă atunci când este observat direct. Combinarea experimentului cu simularea digitală oferă elevilor o experiență completă de învățare, în care teoria capătă sens și aplicabilitate.

NOUTĂȚI

Reglementarea utilizării inteligenței artificiale în educație (Europa)

Uniunea Europeană a făcut un pas important prin adoptarea cadrului legislativ cunoscut ca **AI Act**, care include și referiri la utilizarea inteligenței artificiale în educație.

Sistemele AI folosite pentru evaluarea elevilor sau studenților sunt încadrate în categoria „**risc ridicat**”, ceea ce înseamnă:

- trebuie să fie transparente;
- trebuie să poată fi explicate;
- nu pot înlocui complet decizia umană.

Consecință pentru școli: profesorul rămâne responsabil de evaluare, chiar dacă folosește instrumente AI.

Universități care limitează utilizarea AI în evaluare

Mai multe universități din Europa și SUA au introdus reguli clare privind utilizarea AI:

- **Universitatea Oxford** – permite utilizarea AI doar dacă este declarată explicit de student;
- **Universitatea Cambridge** – interzice folosirea AI în evaluări unde nu este permisă explicit;
- **Universitatea Harvard** – recomandă integrarea AI ca instrument de învățare, dar nu ca substitut al muncii proprii.

Tendință clară: nu interzicere totală, ci **utilizare controlată și transparentă**.

Școli care integrează AI în mod oficial

În unele sisteme educaționale, AI este deja integrată:

- în **Estonia**, elevii folosesc platforme digitale pentru învățare personalizată;
- în **Finlanda**, AI este inclusă în programe de alfabetizare digitală;
- în **Singapore**, sunt testate sisteme de feedback automat pentru elevi.

Accentul este pus pe:

- gândire critică;
 - utilizare responsabilă;
 - înțelegerea limitelor tehnologiei.
-

Schimbări în evaluare – tendințe reale

Ca reacție la AI, multe școli și universități:

- reintroduc evaluarea orală;
- pun accent pe activități realizate în clasă;
- solicită explicații și argumentare, nu doar răspunsuri;
- folosesc proiecte aplicative în locul testelor standard.

Evaluarea se mută de la „ce scrii” la „cum gândești”.

Educația pentru mediu – direcție consolidată

La nivel european și global, educația pentru mediu devine o prioritate:

- sunt promovate teme precum:
 - schimbările climatice;
 - resursele de apă;
 - dezvoltarea durabilă;
- școlile sunt încurajate să introducă:
 - proiecte interdisciplinare;
 - activități practice;
 - studii de caz reale.

Legătura cu acest număr al revistei este evidentă: **apa și mediul sunt teme centrale ale educației actuale.**

Platforme digitale utilizate frecvent în școli

Profesorii folosesc din ce în ce mai mult:

- aplicații pentru conținut interactiv;
- platforme de evaluare rapidă;
- instrumente de colaborare online.

Tendința nu este folosirea unei singure platforme, ci combinarea mai multor instrumente în funcție de obiectivele lecției.

Asociația RED Digitală – resurse în dezvoltare

Platforma **RED Digitală** continuă să ofere:

- resurse educaționale deschise;
- exemple de activități aplicate;
- materiale adaptate programei școlare.

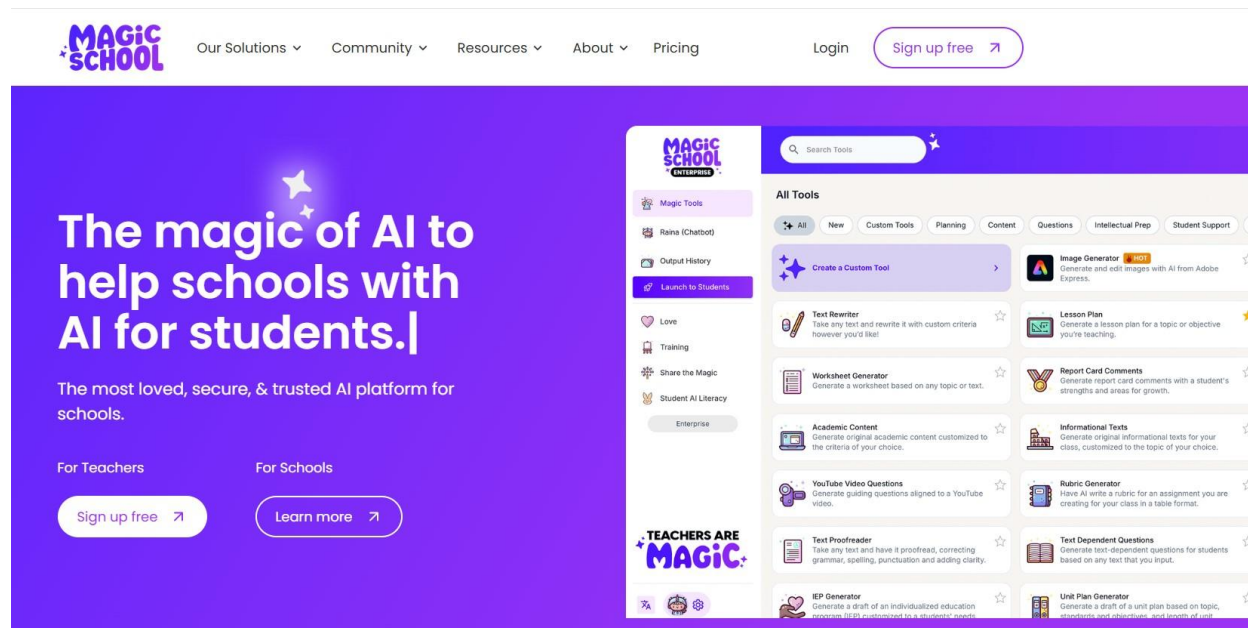
Obiectivul principal rămâne sprijinirea profesorilor în integrarea echilibrată a tehnologiei.

Concluzie

Educația actuală nu mai poate ignora inteligența artificială, dar nici nu o poate adopta fără reguli. Direcția este clară: utilizare responsabilă, evaluare adaptată și menținerea rolului esențial al profesorului în procesul de învățare.

Instrumentul digital al lunii MagicSchool AI – asistentul digital al profesorului

Autor: Prof. Darius Romanescu

Interfața platformei MagicSchool AI

Ce este MagicSchool AI?

MagicSchool AI este o platformă educațională bazată pe inteligență artificială, creată special pentru profesori.

Scopul ei este simplu: să reducă timpul petrecut pe sarcini repetitive și să sprijine activitatea didactică.

Ce poate face concret

Platforma oferă peste 50 de instrumente utile, dintre care cele mai relevante sunt:

- generare de teste și fișe de lucru;
- formulare de întrebări diferențiate (ușor / mediu / dificil);
- crearea de explicații adaptate nivelului elevilor;
- redactarea de planuri de lecție;

- generarea de rubrici de evaluare;
 - simplificarea textelor pentru elevi.
-

Avantaje pentru profesori

- ✓ economisește timp
 - ✓ oferă idei rapide pentru activități
 - ✓ ajută la diferențierea învățării
 - ✓ este ușor de utilizat
-

Limite și riscuri

- conținutul generat trebuie verificat;
- nu înlocuiește decizia pedagogică;
- poate încuraja utilizarea superficială dacă este folosit mecanic.

Profesorul rămâne factorul decisiv.

Exemplu de utilizare la clasă (Istorie)

La o lecție despre **Primul Război Mondial**, profesorul poate:

- genera rapid un set de întrebări:
 - cauze ale conflictului;
 - etape principale;
 - consecințe;
- crea două variante:
 - una simplă (pentru recapitulare);
 - una mai complexă (cu itemi de analiză);
- solicita elevilor:
„Explicați de ce alianțele au contribuit la extinderea conflictului.”

Astfel, lecția devine mai aplicată, iar evaluarea mai relevantă.

Recomandare practică

Începeți cu:

- generarea unei fișe de lucru pentru o lecție de istorie;
 - adaptarea întrebărilor la nivelul clasei;
 - verificarea și ajustarea conținutului.
-

Concluzie

MagicSchool AI poate deveni un sprijin real pentru profesori, inclusiv în discipline precum istoria, unde formularea întrebărilor și a sarcinilor de analiză este esențială.

Utilizat corect, ajută la diversificarea activităților și la economisirea timpului. Utilizat fără discernământ, riscă să simplifice excesiv procesul didactic.

Cheia rămâne aceeași: profesorul decide, tehnologia sprijină.

În loc de concluzie

Educația se află într-un moment de transformare profundă, în care tehnologia și inteligența artificială deschid oportunități fără precedent, dar aduc și întrebări esențiale.

Acest număr al revistei a propus o direcție clară: nu tehnologia trebuie să fie în centrul educației, ci modul în care o folosim pentru a sprijini învățarea autentică. De la reflecțiile asupra inteligenței artificiale până la resursele dedicate apei și mediului, toate materialele converg spre aceeași idee: echilibrul este esențial.

Profesorul rămâne punctul de stabilitate al acestui echilibru. Într-o lume în care informația este accesibilă instant, rolul său nu se diminuează, ci devine mai complex: să ghideze, să explice, să provoace gândirea și să construiască sens.

În același timp, elevii au nevoie nu doar de instrumente moderne, ci și de repere clare, de experiențe de învățare relevante și de contexte în care să își dezvolte autonomia și responsabilitatea.

Revista **Perspective Educaționale Digitale** își propune să rămână un spațiu de dialog și de sprijin pentru cadrele didactice, un loc în care ideile, resursele și experiențele se întâlnesc și se dezvoltă.

Transformarea educației nu este un proces rapid, dar este unul necesar. Ea se construiește prin alegeri zilnice, prin adaptare și prin dorința de a oferi elevilor o educație relevantă pentru lumea în care trăiesc.

Vă invităm să rămâneți parte din acest demers: să experimentați, să reflectați și să construiți, pas cu pas, o educație echilibrată, în care tehnologia și umanitatea se completează, nu se înlocuiesc.

Contact

Perspective Educaționale Digitale

Revistă bianuală editată de Platforma RED Digitală

Coordonator editorial: Roșu Constantin

Email: contact@red-digitala.ro

Telefon: 0740 891 687

Website: www.red-digitala.ro

Te poți alătura comunității noastre!

Ne poți scrie dacă:

- vrei să devii **autor** sau **colaborator** al revistei;
- dorești să propui o **Resursă Educațională Deschisă (RED)** pentru publicare;
- ai idei de **proiecte educaționale**, **bune practici** sau **interviuri** pe care vrei să le împărtășești.

Îți mulțumim că faci parte din comunitatea **Perspective Educaționale Digitale** – o platformă dedicată inovației, colaborării și educației deschise!

© 2026 Platforma RED Digitală. Toate drepturile rezervate.

Reproducerea totală sau parțială a materialelor publicate este permisă doar cu acordul redacției.

